

Keuzedeel mbo

Bereiden en aseptisch handelen

gekoppeld aan één of
meerdere kwalificaties mbo

Code

K0009

Penvoerder: Sectorkamer zorg, welzijn en sport
Gevalideerd door: Sectorkamer Zorg, welzijn en sport
Op: 26-11-2015

1. Algemene informatie

D1: Bereiden en aseptisch handelen

Studielast

480

Beroepsvereisten

Nee

Certificaten

Ja

Scholingsbehoefte/landelijke herkenbaarheid

In het keuzedeel gaat het om de daadwerkelijke uitvoering van bereiden en aseptisch handelen door apothekersassistenten. Het bereiden van geneesmiddelen is met ingang van het nieuwe dossier Apothekersassistent geen kerntaak meer, maar een keuzedeel. In het kwalificatiedossier Apothekersassistent wordt de kennis beschreven die apothekersassistenten moeten hebben over het bereiden van alle toedieningsvormen met als doel cliënten goed te kunnen voorlichten en adviseren aan de balie. In het keuzedeel gaat het om de daadwerkelijke uitvoering van bereiden en aseptisch handelen. Aangezien het bereiden en aseptisch handelen de afgelopen jaren steeds minder is geworden in de apotheek, kunnen ook gediplomeerden volgens 'oude' kwalificatiedossiers vaak niet meer bereiden. Bereiden en aseptisch handelen zijn vaardigheden die je moet onderhouden, om ze te kunnen blijven uitoefenen. Bereidingen dienen aan steeds strengere kwaliteitscriteria te voldoen. Het is van belang dat assistenten die de bereidingen verrichten aantoonbaar gekwalificeerd zijn voor dit werk middels een certificaat. Daarbij worden richtlijnen (bv. Inspectie, GMP(z)) voor bereidingen jaarlijks bijgesteld. Het bereiden blijft - zo blijkt uit onderzoek - een belangrijke vaardigheid die in de farmacie een vast onderdeel van het werk is, al is het in toenemende mate in daartoe gespecialiseerde apotheken. Tevens dienen bereidingen aan steeds strengere criteria te voldoen en is het daarom ook belangrijk de assistenten die bereidingen verrichten goed te kwalificeren voor dit werk. Ook assistenten die reeds langere tijd geen bereidingen hebben verricht kunnen hun kennis en vaardigheden weer op niveau brengen door het certificaat te behalen. De doelgroep van dit keuzedeel/certificaat zijn apothekersassistenten die (willen) werken in een openbare bereidende apotheek; op een bereidingsafdeling van een ziekenhuisapotheek; of een groot-bereider, maar geen recente ervaring hebben op het gebied van bereiden en aseptisch handelen. Al neemt de vraag naar bereidende apothekersassistenten af, het werkveld onderschrijft ook in de toekomst het belang van voldoende gekwalificeerde en ervaren bereidende apothekersassistenten op de arbeidsmarkt. Apothekersassistenten met een certificaat op het gebied van bereiden zijn breder inzetbaar en vergroten daarmee hun kansen op de arbeidsmarkt. Uit het apotheekteampanel van de SBA blijkt dat apothekersassistenten zich graag in de breedte willen ontwikkelen. Diverse roc's verspreid over het hele land zijn - na overleg met het werkveld - voornemens het keuzedeel bereiden en aseptisch handelen aan te bieden.

Ingangsdatum certificaat

01-10-2016

Einddatum certificaat

01-01-2021

Gekoppeld aan kwalificatie(s)

Zie bijlage op www.s-bb.nl/kwalificatiedossiers

Toelichting

Als het gaat om bereiden is er een duidelijk onderscheid tussen het kwalificatiedossier Apothekersassistent en het keuzedeel Bereiden en aseptisch handelen. In het kwalificatiedossier Apothekersassistent wordt in werkproces B1-K3-W2 'Stelt op maat gemaakte geneesmiddelen beschikbaar' de kennis beschreven die apothekersassistenten moeten hebben over het bereiden van alle toedieningsvormen met als doel cliënten goed te kunnen voorlichten en adviseren aan de balie. In het keuzedeel gaat het om de daadwerkelijke uitvoering van bereiden en aseptisch handelen.

Relevantie van het keuzedeel

Het is van groot belang dat er in de toekomst voldoende apothekersassistenten op de arbeidsmarkt beschikbaar komen die kunnen bereiden. Apothekersassistenten die specifieke vaardigheden beheersen om geneesmiddelen te bereiden, zijn breder inzetbaar en vergroten daarmee hun kansen op de arbeidsmarkt.

Beschrijving van het keuzedeel

D1: Bereiden en aseptisch handelen

Als het gaat om bereiden is er een duidelijk onderscheid tussen het kwalificatiedossier Apothekersassistent en het keuzedeel Bereiden en aseptisch handelen. In het kwalificatiedossier Apothekersassistent wordt de kennis beschreven die apothekersassistenten moeten hebben over het bereiden van alle toedieningsvormen met als doel cliënten goed te kunnen voorlichten en adviseren aan de balie. In het keuzedeel gaat het om de daadwerkelijke uitvoering van bereiden en aseptisch handelen.

Branchevereisten

Ja,
Dit wordt geregeld door KNMP, NVZA en SBA.

Aard van keuzedeel

Verbrekend

2. Uitwerking

D1-K1: Bereiden en aseptisch handelen

Complexiteit

Zij gebruikt voor het bereiden en aseptisch handelen specialistische kennis en vaardigheden. Zij combineert deze kennis en vaardigheden om tot een goed eindresultaat te komen. Zij verricht de aseptische handelingen onder verhoogde of maximale product- en persoonsbescherming. Zij weet richtlijnen, protocollen en procedures toe te passen op verschillende producten en kan onderbouwd/beargumenteerd afwijken van vaststaande procedures en protocollen. De complexiteit komt onder andere naar voren door het werken met een variëteit aan samenstellingen en doseringen voor het bereiden.

Verantwoordelijkheid en zelfstandigheid

De apothekersassistent is onder eindverantwoordelijkheid van de apotheker verantwoordelijk voor de uitvoering en de kwaliteit van bereiden en aseptisch handelen. Zij is verantwoordelijk voor het opvolgen en hanteren van de richtlijnen en een professionele samenwerking met collega's.

Vakkennis en vaardigheden

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- Heeft specialistische kennis van kwaliteitsnormen zoals GMP(z), FNA, ZAN, Europese Farmacopee
- Heeft specialistische kennis van aseptisch handelingen van steriele geneesmiddelen VTGM, zoals: risicovolle stoffen zoals cytostatica en radiofarmaca, Totale Parenterale Voeding (TPV) en medicatiecassettes
- Heeft brede kennis van farmaceutische microbiologie
- Heeft brede kennis van gestandaardiseerde individuele bereidingen, voorraadbereidingen en niet gestandaardiseerde bereidingen
- Heeft specialistische kennis van het verschil tussen gestandaardiseerde individuele bereidingen, voorraadbereidingen en niet gestandaardiseerde individuele bereidingen
- Heeft specialistische kennis van utensiliën, middelen en apparatuur die nodig zijn voor het bereiden
- Kan vaardigheden toepassen om het bereiden en aseptisch handelen volgens protocol uit te voeren
- Kan specialistische kennis over LNA-procedures toepassen
- Kan rekenvaardigheden m.b.t. het bereiden en aseptisch handelen toepassen

D1-K1-W1: Bereidt op maat gemaakte geneesmiddelen

Omschrijving

De apothekersassistent bereidt geneesmiddelen uit grondstoffen en uit handelspreparaat en voert aseptische handelingen uit. Zij stelt de aanwezigheid van benodigde middelen, apparatuur, persoons- en productbescherming vast en maakt een tijdsplanning. Zij voert de bereiding uit aan de hand van een bereidingsprotocol en gebruikt daarbij de benodigde weeg-, meng-, bereidings- en uitvulapparatuur. Bij twijfel over de bereiding of een afwijking tijdens het bereiden raadpleegt zij de apotheker. Zij maakt de gebruikte utensiliën, apparatuur en werkruimte schoon.

Resultaat

De apothekersassistent heeft het geneesmiddel veilig en kwalitatief bereid volgens de geldende kwaliteitseisen.

Gedrag

De apothekersassistent:

- kiest de juiste materialen en middelen;
- voert farmaceutische berekeningen nauwkeurig uit;
- zorgt voor een goede onderlinge afstemming tussen de voor bereiding noodzakelijke activiteiten;
- volgt altijd het bereidingsprotocol op;
- neemt de juiste maatregelen bij afwijkingen;
- past bij de uitvoering de juiste methodiek toe om een kwalitatief en hoogwaardig eindproduct op te leveren;
- handelt zorgvuldig volgens de landelijk geldende procedures, protocollen, relevante wetgeving, veiligheids- en milieueisen;
- draagt zorg voor schone utensiliën, middelen, goed onderhouden apparatuur en werkruimte.

De onderliggende competenties zijn: Vakdeskundigheid toepassen, Materialen en middelen inzetten, Plannen en organiseren, Kwaliteit leveren, Instructies en procedures opvolgen

